

**MIGRACIJOS DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS
REIKALŲ MINISTERIJOS**

TVIRTINU

Migracijos departamento prie Lietuvos
Respublikos vidaus reikalų ministerijos
direktorė

Evelina Gudzinskaite

**MIGRACIJOS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS
REIKALŲ MINISTERIJOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA
KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, VERTINIMO 2021 M. APRAŠYMAS**

2021 m. rugsėjo 30 d. Nr. 6 K-984
Vilnius

Įstaiga – Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas).

Analizės ir vertinimo tikslas – nustatyti Migracijos departamento veiklos sritį veikiančius išorinius ir (ar) vidinius ir (ar) individualius rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai. Prireikus parengti bei įgyvendinti prevencijos priemonės analizės ir vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti bei pašalinti.

Analizuojamas objektas (veiklos sritis) – Vadovaudamasis Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, 7 punktu ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Migracijos departamento Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrius 2021 metų III ketvirtį atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą užsieniečių kontrolės veiklos srityje, kada analizuoti **Juridinių asmenų registre įregistruoto privataus juridinio asmens ar priimančiosios įmonės¹** (toliau abu kartu –

¹ *Priimančioji įmonė* - užsienio valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė, įsteigtos įmonės atstovybė, filialas ar tai pačiai įmonių grupei, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės

įmonė) prašymų įtraukti į patvirtintų įmonių sąrašą² nagrinėjimas, taip pat vertinimas, ar nėra pagrindo įmonės išbraukti iš patvirtintų įmonių sąrašo, sprendimų šiais klausimais priėmimas.

Analizės ir vertinimo metu pasitelkta susijusių teisės aktų analizė, taip pat aktuali informacija buvo gauta iš analizuojamą veiklą vykdančių darbuotojų.

Veiklos srities pasirinkimo motyvai – Pasirinkta veiklos sritis susijusi su kontrolės bei priežiūros vykdymu, veiklos sritis susijusi su leidimų ar kitokių teisių suteikimu ir apribojimu bei yra priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos įstaigos patvirtinimo. Pasirinkta veiklos sritis pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 2, 4 ir 5 punktų kriterijus ir yra priskirtina prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Taip pat Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2020–2022 m. strateginio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2020 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1V-137, programoje „Lietuvos Respublikos piliečių ir užsieniečių migracijos procesų valdymas“, kurią vykdo ir Migracijos departamentas, numatyta gerinti užsieniečių teisinės padėties, Lietuvos Respublikos pilietybės klausimų ir asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų išdavimo administravimą, teikiamų paslaugų kokybę.

Analizuojamas laikotarpis – nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. rugpjūčio 31 d.

1. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO POREIKIO ĮVERTINIMAS

Pasirinkta veiklos sritis atitinka Įstatymo 6 straipsnio 4 d. 2, 4 ir 5 punktų kriterijus, nes vertinant pasirinktą objektą pagal Įstatymo 6 straipsnio 4 dalį nustatyta, kad analizuojamu laikotarpiu:

1) nebuvo padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika;

2) **pagrindinės pasirinktos srities funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas**, nes atskiriems valstybės tarnautojams suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, skirtą prižiūrėti, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turi būti išbraukiama iš patvirtintų įmonių sąrašo, t. y. prižiūrėti kaip jiems nepavaldūs juridiniai asmenys laikosi įstatymų, kitų teisės aktų;

įstatyme, priklausanti įmonė, jos atstovybė ar filialas, kurie įsteigti Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir į kuriuos užsienietis perkeliamas įmonės viduje.

² *Patvirtintų įmonių sąrašas* – nustatyti juridiniai asmenys ir priimančiosios įmonės, į kurias atvykstantiems dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečiams taikomos supaprastintos sąlygos, nustatytos Lietuvos Respublikos įstatyme dėl užsieniečių teisinės padėties, šiems užsieniečiams kreipiantis dėl nacionalinės vizos ar leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

3) atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė pakankamai reglamentuoti. Veiksmai, kuriuos turi atlikti valstybės tarnautojas nagrinėdamas juridinio asmens prašymą įtraukti į patvirtintų įmonių sąrašą, taip pat vertindamas, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turėtų būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, numatyti Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) ir Patvirtintų įmonių sąrašo sudarymo tvarkos apraše, patvirtintame 2019 m. spalio 30 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-890 „Dėl Patvirtintų įmonių sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

4) veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, nes valstybės tarnautojams suteikti įgaliojimai parengti sprendimus įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą, taip pat suteikti įgaliojimai atlikus vertinimą, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turėtų būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, parengti sprendimus išbraukti įmonę iš patvirtintų įmonių sąrašo;

5) Migracijos departamentas daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Prašymai įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą priimami ir nagrinėjami bei sprendimai priimami Migracijos departamente, taip pat Migracijos departamente atliekamas vertinimas, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turėtų būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, priimami su tuo susiję sprendimai;

6) analizuojamos srities veikloje nėra naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija;

7) anksčiau nebuvo atlikta šios srities korupcijos rizikos analizė.

2. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMAS

Atsižvelgiant į analizuojamo objekto specifiką, vertinant pasireiškimo tikimybę:

- apžvelgta bei įvertinta įmonių prašymų įtraukti į patvirtintų įmonių sąrašą nagrinėjimo bei vertinimo, ar neatsirado pagrindų išbraukti įmonę iš patvirtintų įmonių sąrašo, taip pat sprendimų šiais klausimais priėmimo tvarka;
- atliktas laikotarpyje nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. priimtų sprendimų, susijusių su analizuojama sritimi, vertinimas.

2.1. PRAŠYMŲ ĮTRAUKTI ĮMONĘ Į PATVIRTINTŲ ĮMONIŲ SĄRAŠĄ BEI VERTINIMO, AR NĖRA PAGRINDO ĮMONĖS IŠBRAUKTI IŠ PATVIRTINTŲ ĮMONIŲ SĄRAŠO, TAIP PAT SPRENDIMŲ ŠIAIS KLAUSIMAIS PRIĖMIMO TVARKA

Prašymų įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą nagrinėjimo ir vertinimo, ar nėra pagrindo įmonę išbraukti iš patvirtintų įmonių sąrašo, tvarka numatyta Įstatymo 63¹ straipsnyje bei Apraše. Paminėtina, kad Migracijos departamente galioja ir Juridinių asmenų įtraukimo į patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašas, kurio nauja redakcija patvirtinta 2019 m. kovo 21 d. Migracijos departamento direktoriaus įsakymu Nr. 3K-45 „Dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2018 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 3K-38 „Dėl Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašas). Atsižvelgiant į Įstatyme ir Apraše nustatytą prašymų įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą bei vertinimo, ar nėra pagrindo įmonę išbraukti iš patvirtintų įmonių sąrašo, taip pat sprendimų šiais klausimais priėmimo tvarką, Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašas vertintinas kaip nebeatitinkantis teisės aktų reikalavimų.

Įstatymo 63¹ straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad prašymas įtraukti į patvirtintų įmonių sąrašą pateikiamas Migracijos departamentui. Aprašo 4 punkte pažymėta, kad prašymas teikiamas per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – MIGRIS), kartu su Aprašo priede nurodytais duomenimis ir prašymą pagrindžiančiais dokumentais, nurodytais Aprašo 8 punkte.

Aprašo 9 punkte numatyta, kad prašymą gavęs Migracijos departamento įgaliotas valstybės tarnautojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas išsiunčia paklausimus teritorinei muitinei, Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, jeigu reikia – kitoms institucijoms, įstaigoms, organizacijoms, ar įmonė atitinka Aprašo 6 punkte nurodytus kriterijus, ar nėra Įstatymo 63¹ straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, dėl kurių įmonė negali būti įtraukta į patvirtintų įmonių sąrašą. Taip pat įvertina kartu su prašymu pateiktoje Pažymoje FR0320 arba Pažymoje FR0321 pateiktą informaciją, patikrina Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos interneto svetainėje skelbiamą informaciją apie viešus draudėjo duomenis, atlieka tikrinimus Administracinių nusižengimų registre, Juridinių asmenų registre, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registre, Užsieniečių registre. Jeigu prašyme nurodyta įmonės vykdoma veikla yra licencijuojama – patikrina Licencijų

informacinėje sistemoje, ar įmonė yra gavusi licenciją, jeigu yra gavusi – duomenis apie licencijos tipą ir būseną. Taip pat atlieka tikrinimus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinėje sistemoje, įmonės interneto svetainėje ir finansinės atskaitomybės dokumentuose – ar įmonė nėra nurodžiusi, kad vykdo laikinojo įdarbinimo veiklą bei atlieka kitus patikrinimus, ar įmonė atitinka Aprašo 6 punkte nurodytus kriterijus, ar nėra Įstatymo 63¹ straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, dėl kurių įmonė negali būti įtraukta į patvirtintų įmonių sąrašą.

Prašymų nagrinėjimo bei sprendimų priėmimo terminai yra aiškiai reglamentuoti. Aprašo 5 punkte nurodyta, kad nustačius, jog prašymas nenagrinėjamas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo Migracijos departamente dienos per MIGRIS pateikiamas pranešimas įmonei apie priežastį, dėl kurios prašymas nenagrinėjamas. Aprašo 11¹ punkte pažymėta, kad prašymo nagrinėjimas nutraukiamas, jeigu įmonė per MIGRIS pateikė prašymą nutraukti prašymo nagrinėjimą. 11² punkte nurodyta, kad jeigu nepakanka prašymą pagrindžiančių duomenų ar dokumentų, Migracijos departamentas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos per MIGRIS apie tai informuoja įmonę ir nustato pagrįstą terminą trūkstamiems duomenims ar dokumentams pateikti. Prašymo nagrinėjimas sustabdomas nuo tokio pranešimo išsiuntimo ir atnaujinamas, kai gaunami dokumentai. Prašymo nagrinėjimas taip pat atnaujinamas, jeigu įmonė iki pranešime nurodyto termino nepateikė prašomų dokumentų. Aprašo 12 punkte numatyta, kad sprendimas dėl įmonės įtraukimo (neįtraukimo) į sąrašą priimamas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo prašymo gavimo dienos. O Aprašo 17 punkte pažymėta, kad sprendimas išbraukti įmonę iš patvirtintų įmonių sąrašo priimamas per 10 darbo dienų nuo bent vieno iš Įstatymo 63¹ straipsnio 4 dalies 2 ar 3 punkte nustatytų pagrindų nustatymo dienos.

Įmonės išbraukimo iš patvirtintų įmonių sąrašo pagrindai numatyti Įstatyme. Įstatymo 63¹ straipsnio 4 dalyje nurodyta: „Iš patvirtintų įmonių sąrašo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka įmonė išbraukiama, jeigu: 1) praėjo treji metai nuo jos įtraukimo į patvirtintų įmonių sąrašą dienos ir iki šio termino pabaigos nebuvo pateiktas ir išnagrinėtas naujas prašymas įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą arba 2) nustatoma, kad įmonė neatitinka vidaus reikalų ministro nustatytų įtraukimo į patvirtintų įmonių sąrašą kriterijų, arba 3) nustatoma, kad atsirado šio straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, dėl kurių įmonė negali būti įtraukta į patvirtintų įmonių sąrašą.“ Atkreiptinas dėmesys, kad patys analizuojamą veiklą vykdydantys darbuotojai nurodė, jog įmonių išbraukimo iš patvirtintų įmonių sąrašo pagrindai vertinamuoju laikotarpiu buvo nustatyti tik atliekant kitas Migracijos departamento funkcijas, pavyzdžiui, nagrinėjant prašymus išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, gavus

Valstybinės darbo inspekcijos pranešimus apie už nelegalų ar nedeklaruotą darbą nubaustas įmonės arba jų vadovus ar įgaliotus asmenis ir kt. Paminėtina, kad galiojančiame Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos apraše, kuris šiuo metu vertintinas kaip nebeatitinkantis teisės aktų reikalavimų, numatytas periodinių atsitiktine tvarka atrinktų įmonių patikrinimas siekiant nustatyti, ar įmonė neturi didesnės negu I bazinės socialinės išmokos dydžio mokestinės nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui. Analizuojamu laikotarpiu tokie periodiniai patikrinimai atliekami nebuvo.

Aprašo 12 punkte numatyta, kad sprendimą dėl įmonės įtraukimo (neįtraukimo) į patvirtintų įmonių sąrašą priima Migracijos departamento direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas. Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos darbo reglamento, patvirtinto Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3K-161 „Dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“, 17 punkte nurodyta, kad skyrių vedėjai pasirašo sprendimus skyriaus kompetencijos klausimais, išskyrus skyrių nuostatuose nurodytas išimtis, taip pat pasirašo raštus bei kitus dokumentus skyriaus kompetencijos klausimais. Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Kontrolės skyriaus nuostatų, patvirtintų Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 3K-96 (toliau – Kontrolės skyriaus nuostatai), 8 punkto 8.4. papunktyje pažymėta: „*Skyrius pagal savo kompetenciją atlieka šias funkcijas: nagrinėja juridinių asmenų prašymus įtraukti juos į Patvirtintų įmonių sąrašą, taip pat vertina, ar nėra pagrindo juridinį asmenį išbraukti iš Patvirtintų įmonių sąrašo, ir priima sprendimus šiais klausimais*“. Kontrolės skyriaus nuostatų 11 punkto 11.4. papunktyje nurodyta: „*Skyriaus vedėjas: siekdamas užtikrinti skyriaus veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą, priima skyriaus kompetencijai priskirtus sprendimus, nurodytus šių nuostatų 8.3–8.4, 8.13, 8.16, 8.17, 8.19, 8.20 papunkčiuose*“. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vertintina, kad įstaigos priimtuose teisės aktuose numatyti konkretūs subjektai, nagrinėjantys įmonių prašymus įtraukti į patvirtintų įmonių sąrašą, taip pat vertinantys, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turėtų būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, bei priimančios sprendimus šiais klausimais.

Laikantis Aprašo 19 punkte numatytos tvarkos, informacija apie įmones, kurios yra įtrauktos į patvirtintų įmonių sąrašą, skelbiama internetinėje svetainėje www.migracija.lt.

Įvertinus tai, kad analizuojama veiklos sritis yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu įmonėms, atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo įgyvendinimą Migracijos departamente. Šiuo metu Migracijos departamente galioja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo ir kontrolės Migracijos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos aprašas, patvirtintas Migracijos departamento direktoriaus 2018 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 3K-187 (toliau – Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašas). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2020 m. gruodžio 30 d. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija sprendimu Nr. KS-176 patvirtino naujas Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisykles, kuriose numatyta, jog deklaruojantis asmuo deklaraciją pildo ir teikia elektroninėmis priemonėmis per Privačių interesų registrą (toliau – PINREG). Nors esamiems Migracijos departamento darbuotojams buvo pateikta informacija apie tai, kad viešųjų ir privačiųjų interesų deklaracijas iki 2021 m. birželio 1 d. reikia pateikti per PINREG, tačiau vertintina, kad sklandesniam Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų įstatymo įgyvendinimui Migracijos departamente būtų tikslinga atnaujinti šiuo metu galiojančią Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašą.

Be to, atsižvelgus į tai, kad analizuojama sritis susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu įmonėms, aktualu apžvelgti, ar buvo gauta asmenų skundų, pranešimų, kitokio pobūdžio informacijos, susijusios su prašymų įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą nagrinėjimu bei vertinimu, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turi būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, sprendimų šiais klausimais priėmimu. Paminėtina, kad internetiniame puslapyje (www.migracija.lrv.lt) nurodytas elektroninio pašto adresas skundai@migracija.gov.lt, kuriuo asmenys gali pateikti skundus. Taip pat minėtame internetiniame puslapyje pateikta informacija, kaip galima pranešti apie galimai nesąžiningus Migracijos departamento darbuotojų veiksmus, susijusius su korupcija: elektroniniu paštu pranesk@migracija.gov.lt arba telefonu (8 5) 219 8442, arba užpildžius formą. Laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. paminėtais kanalais nebuvo gauta skundų ar kitokios informacijos, kuri būtų susijusi su analizuojama sritimi. 2021 m. vasario 22 d. buvo gautas 1 prašymas (skundas) bendruoju Migracijos departamento elektroniniu paštu info@migracija.gov.lt, kuris susijęs su analizuojama sritimi. Išnagrinėjus ir įvertinus skunde pateiktą informaciją, pažeidimų nebuvo nustatyta.

Analizuojamu laikotarpiu Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikti (toliau – VAAT) skundai dėl 12 Migracijos departamento priimtų sprendimų neįtraukti įmonės į patvirtintų įmonių sąrašą. 1 skundas buvo patenkintas, 6 skundai buvo atmesti, 2 bylos

nutrauktos, o dėl 3 VAAT sprendimai dar nepriimti. Atsižvelgiant į tai, sisteminių pažeidimų nenustatyta.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad prašymų įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą nagrinėjimo, taip pat vertinimo, ar nėra pagrindų, dėl kurių įmonė turi būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, sprendimų priėmimo tvarka yra pakankamai reglamentuota Apraše bei Įstatyme, šie teisės aktai viešai skelbiami teisės aktų registre. Migracijos departamento teisės aktuose aiškiai apibrėžtas subjektas, atsakingas už prašymų įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą nagrinėjimą bei vertinimą, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turėtų būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo, sprendimų šiais klausimais priėmimą. Taip pat patvirtintų įmonių sąrašas viešai prieinamas internetiniame puslapyje <https://www.migracija.lt/>. Be to, yra sudaryta galimybė asmenims, kurie nori pranešti apie netinkamai atliktus darbuotojų veiksmus, pateikti pranešimą ar skundą keletu nurodytų būdų. Įmonių išbraukimo iš patvirtintų įmonių sąrašo pagrindai analizuojamu laikotarpiu buvo nustatyti tik atliekant kitas Migracijos departamento funkcijas. Prevencinio pobūdžio patikrinimai atlikti nebuvo. Taip pat Migracijos departamente galioja Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašas, kuris nebeatitinka teisės aktų reikalavimų ir vertintinas kaip nebeaktualus, nes analizuojamos srities vykdymas pakankamai reglamentuotas Įstatyme ir Apraše. Paminėtina, kad Migracijos departamento Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašas neatitinka naujų 2020 m. gruodžio 30 d. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimu Nr. KS-176 patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių, todėl gali kilti neaiškumų naujiems Migracijos departamento darbuotojams, kuriems numatyta pareiga deklaruoti viešuosius ir privačius interesus.

Siekiant didinti viešojo sektoriaus skaidrumą bei objektyvumą, siūloma atnaujinti Migracijos departamento Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašą. Taip pat rekomenduojama Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašą pripažinti negaliojančiu. Aktualu numatyti ir vykdyti prevencinį įmonių, esančių patvirtintų įmonių sąrašė, vertinimą, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių jos turėtų būti išbrauktos iš patvirtintų įmonių sąrašo. Taip pat nustatyti tokių vertinimų atlikimo periodiškumą.

2.2. STATISTINĖ INFORMACIJA

Nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. Migracijos departamente buvo gauti 464 prašymai įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą.

Minimu laikotarpiu priimti 177 sprendimai įtraukti įmonę į patvirtintų įmonių sąrašą.

Minimu laikotarpiu priimti 177 sprendimai neįtraukti įmonės į patvirtintų įmonių sąrašą.

Minimu laikotarpiu priimta 20 sprendimų išbraukti įmonę iš patvirtintų įmonių sąrašo, Įstatymo 63¹ straipsnio 4 dalies 2 ar 3 punktuose nustatytu pagrindu. Atkreiptinas dėmesys, kad išbraukimo pagrindai buvo nustatyti atliekant kitas Migracijos departamento funkcijas (nagrinėjant prašymus išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, gavus Valstybinės darbo inspekcijos pranešimus apie už nelegalų ar nedeklaruotą darbą nubaustas įmones arba jų vadovus ar įgaliotus asmenis ir kt.).

3. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies nuostatomis – valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, jeigu atitinka vieną ar kelis šioje dalyje nurodytus kriterijus. Atsižvelgiant į tai, kad analizuojama sritis atitinka 6 straipsnio 4 d. 2, 4 ir 5 kriterijus, vertintina, kad ypatingai aktualu naujinti medžiagą apie korupcijos prevenciją bei ją nuolat teikti naujiems bei esamiems Kontrolės skyriaus darbuotojams.

Įvertinus analizės metu surinktą informaciją nustatyta, kad:

1) Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašas neatitinka teisės aktų reikalavimų.

2) Neatliekami prevencinio pobūdžio patikrinimai, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių įmonė turėtų būti išbraukta iš patvirtintų įmonių sąrašo. Nenumatytas tokių patikrinimų periodiškumas.

3) Neatnaujintas Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašas.

Atsižvelgiant į korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą rekomenduojama:

1) Panaikinti Juridinių asmenų įtraukimo į Patvirtintų įmonių sąrašą tvarkos aprašą.

2) Numatyti prevencinį įmonių, esančių patvirtintų įmonių sąrašė, vertinimą, ar neatsirado pagrindų, dėl kurių jos turėtų būti išbrauktos iš patvirtintų įmonių sąrašo. Taip pat nustatyti tokių vertinimų atlikimo periodiškumą.

3) Atnaujinti Migracijos departamento Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašą.

Korupcijos prevencijos ir vidaus
tyrimų skyriaus vedėjas

Renatas Juntonen